

Pròleg

MARC GRANELL

En la solapa del seu últim llibre publicat, *El tacte del reflex*, Berna Blanch confessava que li agrada sentir la bellesa, els dies de sol i caminar per a omplir-se de paraules. I no era una simple confessió anecdòtica, per a fer bonic i omplir espai. Amb ella ens donava les claus per a entendre el món emocional i estètic que ha fet brollar, des dels primers tempteigs, la seua poesia.

Vaig tenir la sort de ser testimoni d'aquells primers tempteigs quan, molt jove, començava Berna Blanch la seua aventura poètica, que he anat seguint amb admiració i plaer. Recorde quan, fa gairebé vint anys, dos joves, alhora tímids i agosarats, es presentaren en el despatx on treballava, a la Institució Valenciana d'Estudis i Investigació, i em demanaren si podia anar algun dia a parlar-los en una tertúlia poètica que feien a Catarroja, el poble natal de Berna. Com sempre m'ha agradat atendre els joves amb ganes de poesia, saber què fan i aprendre d'ells,

vaig acceptar i vam quedar una vesprada al bar de la Casa de la Cultura catarroquina. Quina seria la meua sorpresa quan em vaig trobar que la tertúlia, que sempre esperes, si no nombrosa, almenys concorregudeta, estava formada només per ells dos: Berna Blanch i José Antonio Mateo, un altre magnífic poeta que escriu en castellà. Va ser, però, una de les vesprades més esplèndides i fructíferes que he passat mai. Hi vam xarrar molt, com pertoca, i, amb aqueix punt de nerviosisme inevitable de les primeres vegades, mitigat per l'afinitat i el principi d'amistat que anava naixent entre nosaltres —i també, és clar, per l'alcohol amb què anàvem acompanyant la nostra animada conversa—, em van llegir els seus versos, aqueixos tempteigs primers que contenien ja, d'una manera que en pocs casos he vist tan clara, els trets essencials del que després han estat les seues poètiques respectives. En el cas de Berna Blanch, el lirisme extrem d'arrel romàntica, la tendència a la puresa de la paraula poètica i l'expressió despüllada i bella del paisatge físic i existencial que l'envolta i li inunda la pell i els sentits.

A partir d'aquella vesprada, els contactes sovintejats que vaig mantenir-hi em van confirmar la passió poètica i la gosadia que impulsaven aquells joves a fer, no sols una cada vegada més depurada obra poètica personal, sinó, contràriament al que era costum en els que s'incorporaven a la poesia en els primers anys noranta, una tasca encaminada a traure la poesia d'aqueix gueto

d'iniciats en què l'han encauada entre uns i altres i acostar-la a la societat. Així, amb altres joves poetes, com ara Mari Carmen Sáez, Ana Pastor, Mari Carme Arnau o Salvador Hernández, fundaren una tertúlia —ara sí—, el grup Argila de l'Aire, que, des del Centre Cultural de l'Ajuntament d'Almussafes, que des d'un principi els acollí amb la generositat i aqueixa estranya amplitud de mires del seu responsable Josep Maria Bullón, s'ha dedicat a promoure la poesia amb nombrosos recitals, la creació d'un premi, per mi molt estimat, i, sobretot, la publicació d'una revista poètica, *Diàfora*, que va ser durant molts anys referència imprescindible dins l'àmbit poètic valencià i que ha donat pas últimament a una interessant col·lecció de poesia.

Paral·lelament a aquesta incessant, i tantes vegades ingrata i incompresa, labor des de i per la poesia, Berna Blanch ha anat construint una obra poètica que a hores d'ara té un volum ja considerable i, el que és més important, una qualitat i una personalitat que la fa brillar amb llum pròpia. Una llum diferent perquè naix directament de la terra, del paisatge ple de sol i d'aigua que du Berna Blanch en els ulls i les venes i que passeja incansable, amb els peus i amb els versos, per a traure-li tot el suc de vida que amaga el seu cor.

Des d'aquell primer llibre, *Els buits que camine*, fins a aquest *Espiga* que tens a les mans, amable lector —el vuitè que publica, després de *La claror del llamp*, *El baf de l'espill*, *Arran de terra*, *La llum antiga*,

Incorpòria i *El tacte del reflex*, títols tots ells ben significatius i reveladors—, la poesia de Berna Blanch ha recorregut un mateix camí d'intensitat lírica i de puresa des de les quals expressar l'emoció, contradictòria a vegades, enamorada sempre, de ser mirada i veu i tacte dins l'esplèndida i terrible naturalesa que, contínua, l'interpel·la. Un mateix camí, però, que ha anat madurant mirades i carícies i depurant, essencialitzant-les cada vegada més, les paraules que van omplint el poeta mentre el camina i amb les quals el celebra i canta.

Acompanyar Berna Blanch en el seu camí és omplir-nos nosaltres també de la bellesa i la saviesa d'unes paraules que saben desentranyar i dir, des de la nuesa, la realitat que ens fa i que som i que anem perdent sota els vel·ls virolats del soroll i la intranscendència. És saber, com ell sap, que «som brevetat i desig» i que «la memòria és pols de llum».

•••••